

Лазарєва Яна Анатоліївна,
курсант 2-го курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділу кримінальної поліції

Науковий керівник:

Рижкова Світлана Анатоліївна,
старший викладач кафедри
адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ВЖИВАННЮ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ СЕРЕД НЕПОВНОЛІТНІХ ПІДРОЗДІЛАМИ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ

«Здорова нація - здорове суспільство» - є головним пріоритетом для будь – якої розвиненої демократичної держави. Проте, на жаль, на сьогодні, слід констатувати, що багато негативних чинників напряду впливають на зазначений процес. Проблема полягає у вживанні та розповсюдженні наркотичних засобів серед молоді.

Світовими лідерами за поширенням наркоманії є країни СНД, в тому числі й Україна. Тільки за офіційними даними Міністерства охорони здоров'я України кожен рік 10 тисяч молодих людей помирають від наркотиків. Наркозалежність стала для України загрозливим викликом нації й державі. На часі маємо захворювання, яке з окремих, рідкісних випадків перетворюється на епідемію. На практиці отримуємо тенденцію, що свідчить про подальше збільшення випадків захворювання на наркоманію, а також про їх значне «омолодження». Відтак, наркоманія стає реальною загрозою національній безпеці держави, оскільки вона перебуває у площині соціальної безпеки [1, с. 27].

Відповідно до цих умов профілактика та протидія незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними у підлітковому середовищі стала важливим чинником консолідації всіх державних інституцій. Зазначена проблематика потребує зосередження всіх зусиль в тому числі й центральних, місцевих органів виконавчої влади, громадських об'єднань, підприємств, установ та організацій, налагодження тісного співробітництва з відповідними державними органами і громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями, визначення основних напрямів державної політики у цій сфері.

За статистичними даними отриманими у результати міжнародного проекту «Європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкого-

лю та наркотичних речовин», приблизно 24% серед учнівської молоді, вже мали вагомий досвід у вживанні нелегальних наркотичних речовин. Серед найбільш вживаних наркотичних засобів та прекурсорів є марихуана та гашиш. Це підтвердили близько 12% учнів, які зізналися у вживанні марихуани та у спробах «спробувати вперше». Окрім цього, ще 3% респондентів зауважили, що мали досвід у вживанні тих наркотичних сумішей, які використовують під час куріння. Також слід зазначити, що першою спробою вживання наркотичних речовин відбувається у віці від 13 років, меншою ж вірогідністю є вживання наркотиків починаючи від 15 - ти років. Окрім того, зазначені результати свідчать про те, що вживання вищезазначених видів наркотичних речовин відбувається приблизно у такій віковій категорії учнів як 15 – 16 років. Варто зауважити, що факт вживання наркотиків значно зріс починаючи від 1995 року, а зниження почало відбуватися з 2007 року [2].

Аналіз статистичних даних надає змогу переконатись, що з кожним днем починають зростати випадки вживання наркотичних засобів серед неповнолітніх. Проте постає питання: яким чином підлітки стикаються із вживанням нелегальних речовин, які, по суті, нелегко придбати?

Відповідь на це питання можна також знайти у результатах вищезазначеного дослідження. Респонденти стверджують, що основними місцями, де вони можуть придбати марихуану, а також інші наркотичні засоби, виступають бари, молодіжні дискотеки. Далі, на другому місці, йдуть вуличні та паркові нелегальні установи, і, нарешті, третє місце посідають торгові відносини з незнайомими людьми або купівля – продаж в онлайн – режимі. Слід зазначити, що саме на сьогодні набуло значної популярності поширення наркотичних засобів та речовин між підлітків завдяки інтернет-ресурсам, до яких можна віднести анонімні переписки із чат-ботами щодо придбання наркотичних речовин у режимі он-лайн.

Важлива роль щодо профілактики та запобігання таких негативних випадків серед молоді в Україні у тому числі відводиться органам Національної поліції України, які в силу покладених державою повноважень протидіють зазначеним негативним явищам.

Позитивним досвідом протидії розповсюдженню наркотичних речовин в Інтернеті є запровадження МВС всеукраїнського чат-боту «Стоп-наркотик», який був розроблений спеціалістами Харківського національного університету внутрішніх справ. Варто зазначити, що даний метод виявився дієвим та ефективним. На початку роботи чат-бота було заблоковано понад 300 адрес «наркокрамниць», понад 15 тисяч користувачів познайомилися з чат-ботом. Частина користувачів регулярно допомагає блокувати наркоадреси [3].

В цій роботі окремо слід виділити підрозділ ювенальної превенції Національної поліції України. Відповідно до Наказу МВС України за № 1044, від 19.12.2017 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України»[4], основними завдан-

нями якого, є дотримання профілактичних заходів у припинення правопорушень серед неповнолітніх, постійне проведення та затвердження превентивного обліку дітей, які потенційно можуть скоювати правопорушення різного типу та змісту, а також проведення з ними індивідуальних профілактичних заходів для запобігання новим правопорушенням даного характеру, тощо.

Отже, на підставі вищезазначеного, необхідно виокремити деякі фактори, які на нашу думку, сприятимуть ефективній роботі підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України в профілактиці поширення та зловживання наркотичними речовинами серед молоді:

- запровадження гарячої лінії підрозділів ювенальної превенції Національної поліції, де б працівники ювенальної превенції консультували молодь по всім питанням, які відносять до профілактики та запобігання адміністративних та кримінальних правопорушень серед молоді, залучати до цього процесу психологів;

- проведення тематичних зустрічей (обговорення питань юридичної відповідальності за зберігання, реалізацію наркотичних речовин, тощо) із учнівською молоддю;

- проведення профілактичних бесід з неповнолітніми особами, які вживають наркотики, на ранніх стадіях;

- для надійного самоконтролю та впевненості, що інформація буде доведена до неповнолітніх, потрібно активізувати взаємодію із ЗМІ саме на підґрунті висвітлення інформації про шкідливий вплив наркотичних речовин, адаптуючи інформацію до молодіжного рівня;

- створення тематичних відеороликів та відео лекцій з обговоренням вищезазначеної проблематики;

- розробити та впровадити разом з правозахисними організаціями пам'ятки, фільми, наочні плакати про шкідливий вплив вживання наркотичних речовин, адже вживання наркотичних речовин викликає звичку та залежність, що погіршує ситуацію із протидії цього негативного явища.

1. Лужецька Н.А. Механізми реалізації державної політики протидії та запобігання наркоманії.- Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – (281 – Публічне управління та адміністрування). – Одеський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України, Одеса, 2018.

2. Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні : за результатами дослідження 2019 року в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин – ESPAD» / О.М. Балакірева (кер. авт. кол.), Д.М. Павлова, Н-М.К. Нгуен, О.Г. Левцун, Н.П. Пивоварова, О.Т. Сакович; О.В. Флярковська. Київ: ТОВ «ОБ-НОВА КОМПАНІ», 2019. – 214 с.

3. Наказ Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України», № 1044, від 19.12.2017, URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18> (дата звернення 21.09.2020).

4. Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, пси-

хотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», 62/95-ВР, від 13.02.2020, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 21.09.2020).

5. Єдиний портал органів системи МВС України, стаття «Чат-бот «Стоп наркотик» допоміг заблокувати понад 300 наркокрамниць, боротьба з наркочумою триває, - Олександр Гогілашвілі». URL : https://mvs.gov.ua/ua/news/27449_CHat_bot_Stop_narkotik_dopomig_zablokuvati_ponad_300_narkokramnic_borotba_z_narkochumoyu_triva___Oleksandr_Gogilashvili.htm (дата звернення 21.09.2020).

Лахова Олена Вадимівна,
старший викладач кафедри
адміністративного і кримінального
права Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара,
кандидат юридичних наук

РОЗМЕЖУВАННЯ СПОСОБІВ НАСИЛЬСТВА В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Проблема насильства стала невідкладною проблемою сьогодення як гостре соціальне явище. Проблематика насильства ставить перед наукою завдання розгляду феномена насильницької поведінки як специфічного соціального явища, беручи до уваги необхідність використання принципів системного аналізу. Насильство - складне і багатогранне явище, яке пронизує, тією чи іншою мірою, усі сфери суспільного життя, що й обумовило незмінний науковий і громадський інтерес до тематики насильницьких відносин. Проте численність наукових підходів та динамічність громадської думки стосовно різноманітних аспектів насильства, а також значна утилітарність даного поняття призвели до ситуації, коли ми вже не можемо однозначно відповісти на запитання, які ж саме дії можна вважати насильством.

При дослідженні проблеми насильства особливої уваги набуває питання про співвідношення понять насильства і ненасильства. При цьому важливо – проаналізувати, чи є вони, ці поняття, діалектичною парою на зразок лівого і правого, чи являють собою різні стадії в розвитку того самого процесу. Йдеться про те, чи виражають ці поняття альтернативні способи дії, чи послідовно змінюють один одного.

Проблему насильства та агресії досліджували соціологи Р. Арон, К. Вільсон, Ш. Волін, Г.Г. Ковганіч, Г. Моргентуау, Р. Нібур, Д. Стей.

Юридичним аспектам насильства щодо підлітків присвячені дослідження С.Ш. Ахмедової, Т.С. Барило, Ф.Ф. Бурчака, Б.С. Волкова, Г.А. Єгошина, Д.А. Керимова, І.С. Кона, В.І. Кривуші, Г.П. Краснюка, Ф.Н. Лопушанського, Е.Б. Мельникова, Г.М. Миньковського, О.В. Пристанської,